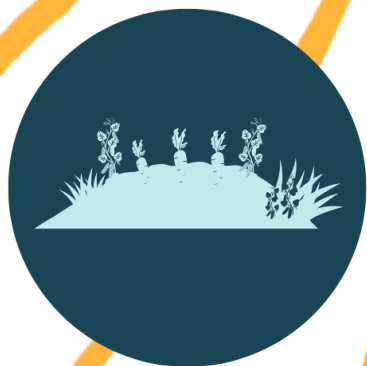

MAASEUDUN
SIVISTYSLIITTO

Kohopenkit ja viljelylaatikot

Ympäristöviisaat maaseutuyhteisöt

Euroopan unionin
osarahoittama

Ihmisten kokoisille ideoille!

Näin perustat kohopenkin

- kasvimaalle, nurmikolle tai myös kasvatukseen sopimattomalle maalle, aurinkoiselle, suojaisalle paikalle riittävän kauas puista ja pensaista
- penkin voi perustaa kaivamalla sitä hieman maahan tai suoraan maan pinnalle
- pohjalle pahvia ja/tai sanomalehtiä (tai halutessasi juurimattoa) rikkaruohojen estämiseksi.
- penkki voi olla myös yhteydessä maahan, jolloin madot ja muut eliöt pääsevät liikkumaan vapaasti ja kasvatettavien kasvien juuret pääsevät tunkeutumaan alla olevaan maahan
- penkin täytteenä voi käyttää joko erilaisia hajoavia eloperäisiä aineksia tai valmista (komposti)multaa, jota tarvitaan päällimmäiseksi n. 20-30 cm kerros. Voit kastella eri kerrokset rakentamisen yhteydessä.
- korkea penkki voi hyötyä reunustamisesta.

Hügel- eli harjuviljelyssä penkin sisälle laitetaan puuainesta, jopa useita kokonaisia puunrunkoja. Ne tuottavat hajotessaan lämpöä ja tarjoavat kasveille ravinteita.

- Laita puuaines sille kaivettuun ojaan tai maan pinnalle. Jos kaivat ojan, ota talteen ruohotupaskerros sekä ruokamultakerros.
- Puuaineksen päälle laitetaan ruohotuppaat ylösalaisin, sitten maata, muuta hienojakoista eloperäistä ainesta ja lopuksi kaivaessa talteen otettu ruokamultakerros.
- Penkkien sivujen suositellaan olevan jopa 45-70 asteen kulmassa, riippuen maaineksesta.

Kerroskatepenkki

pohjustetaan laittamalla ruohon päälle kartonkia estämään ruohikon kasvua ja päälle kerroksittain esim. lantaa, kompostia ja vanhaa olkea. Penkin muoto on vapaa; kuvassa avaimenreikämallinen penkki.

Kuvat: Pieni kohopenkkikokeilu Eestistä | Pohjoinen permakulttuuri

Näin perustat viljelylaatikon

- Kasvimaalle, nurmikolle tai myös kasvatukseen sopimattomalle maalle, vaikka asfaltille.
- Aurinkoinen paikka, riittävän kaukana puista, pensaista ja muista varjostavista kasveista ja suojassa suuremmilta tuuilta.
- Pohjalle pahvia, sanomalehtiä tai halutessasi juurimattoja rikkaruohojen estämiseksi. Jos laatikkopuutarha perustetaan asfaltille, sen voi laittaa esim. eurolavojen päälle, jotta ylimääräinen vesi pääsee valumaan laatikoista pois. Tällöin pohjalle kannattaa laittaa pahvin lisäksi esim. suodatinkangasta, niin multa pysyy paremmin sisäpuolella.
- Viljelylaatikko voi olla myös yhteydessä maahan, jolloin madot ja muut eliöt pääsevät liikkumaan vapaasti ja kasvatettavien kasvien juuret pääsevät tunkeutumaan alla olevaan maahan.

**Viljelylaatikon
rakennusmateriaaliksi**
käy esim. (kierrätetty)
lauta, hirsi, oksat tai
muu pienpuu, tiilet,
harkot, luonnonkivet –
sen mukaan, mitä on
saatavilla ja on
riittävän kestävä
reunukseksi. Myös
valmiita lavakauluksia
on myynnissä.

Viljelylaatikon perustaminen

Penkin täytteenä voi käyttää joko erilaisia hajoavia eloperäisiä aineksia tai valmista (komposti)multaa.

- Penkit parantavat maaperän kuntoa ja niitä ei tarvitse kyntää eikä kääntää. Varsinkin eloperäisestä materiaalista kootut penkit tarjoavat runsaasti ravinteita useamman kasvukauden ajan, ja tätä ominaisuutta voi parantaa tai uusia helposti lisäämällä päälle eloperäisiä aineksia.
- Ravintoaineet ovat myös kasveille paremmin saatavissa muodoissa. Menetelmä tuottaa hyvää ruokamultaa ja parantaa esim. savimaalla maaperän laatua.

Huomioon otettavaa

- Kohopenkit ja viljelylaatikot vaativat kastelua, sillä ne kuivuvat avomaata nopeammin. Kastelun tarve on hyvä ottaa huomioon myös paikan valinnassa.
- Kuivumista ja rikkaruohoja voi vähentää käyttämällä penkin pinnalla (orgaanista) katetta, esim. olki- tai ruohosilppua.
- Kohopenkin ja viljelylaatikon voi perustaa syksyllä, jolloin se ehtii tekeytyä talven ajan. Orgaanista ainesta voi lisätä penkkiin vuosittain.
- Ensimmäisinä vuosina kannattaa istuttaa enemmän ravinteita tarvitsevia kasveja, kuten esim. kurpitsaa ja tomaattia sekä vihanneksia, jotka eivät kerää itseensä nitraatteja voimakkaasta kasvualustasta.